

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 24/34669-3
Saksbehandler Ole Magnus Skisland

Utvalg	Møtedato
Hovedutvalg for næring, kultur og miljø	13.03.2025

Høringssvar - utkast til forskrift om Regionale kulturfond

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

- 1) Agder fylkeskommune mener at forskriften gir frihet til å tilpasse ordningen til de regionale behovene, og vil gjøre regionalt kulturfond til et godt virkemiddel i utvikling av kulturlivet.
- 2) Agder fylkeskommune er fornøyd med at formålet favner bredt, og gir rom for tydelige prioriteringer. Det bør likevel tydeliggjøres i § 1 at de kulturpolitiske målene ikke nødvendigvis skal nås gjennom hvert enkelt tiltak, men ivaretas innafor ordningen samlet.
- 3) Agder fylkeskommune vil informere og involvere kulturlivet i prosessen med å tilpasse regionalt kulturfond til Agder.
- 4) Agder fylkeskommune er positiv til at det kan brukes inntil fem prosent av tildelingen i ordningen til å dekke egne administrative kostnader, slik det går fram i § 11.

Vedlegg

Høring - utkast til forskrift om Regionale kulturfond

Høringsnotat - utkast til forskrift om Regionale kulturfond

Sammendrag

Regionale kulturfond er en ny tilskuddordning som skal forvaltes av fylkeskommunene. I statsbudsjettet for 2025 er det satt av 75 millioner kroner, og Agder fylkeskommune er tildelt 4 534 000 kr.

Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) har sendt forslag til forskrift på høring. Forskriften klargjør blant annet fylkeskommunen sin rolle og ansvar i forvaltningen av ordningen. Høringsfristen er 17. mars og saken legges derfor frem til hovedutvalg for næring, kultur og miljø.

Saksopplysninger

Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) har sendt forslag til forskrift om regionale kulturfond til høring. Forskriften skal være rammeverk for fylkeskommunene sin forvaltning av ordningen. Frist for å sende høringssvar er 17. mars 2025. Høringsdokumentene ligger ved saken og er å finne på KUD sine hjemmesider.

Stortinget har tildelt 75 mill. kroner til ordningen over Statsbudsjettets kap. 325 post 60 i 2025. Agder fylkeskommune blir tildelt 4 523 000 kr for 2025. Regionale kulturfond skal bidra til å utvikle lokalt og regionalt kulturliv, og skal supplere det eksisterende virkemiddelapparatet i stat, fylkeskommuner og kommuner. Ordningen skal understøtte ansvar som fylkeskommunene har på kulturområdet, bidra til gode lokalsamfunn og et åpent, inkluderende og mangfoldig kulturliv i hele landet. Folk skal ha tilgang til kunst og kultur, uavhengig av hvem de er og hvor de bor.

Når den statlige forskriften er vedtatt, vil fylkeskommunedirektøren legge fram politisk sak med innstilling til retningslinjer for regionalt kulturfondet for Agder. Dette skal gjøres i dialog med kommuner og kulturliv. Midlene i ordningen må lyses ut og tildeles i løpet av høsten 2025. Det vil i samme forbindelse gjøres en vurdering av om det er behov for å endre etablerte fylkeskommunale tilskuddordninger, slik at det sikres en effektiv og samordnet forvaltning.

Vurderinger

Forskriften sikrer fylkeskommunens frihet til å tilpasse ordningen til regionale behov og målene i Regionplan 2030. Et regionalt kulturfond innrettet etter forskriften vil styrke fylkeskommunen som samfunnsutvikler, og underbygge arbeidet med utvikling av kunst- og kulturtilbudene i Agder.

I tillegg til generelle høringssvar, er høringspartene bedt om å kommentere særlige spørsmål.

Forskriften er delt i fire kapitler:

- Kapittel 1 omhandler formål med ordningen, forvaltning og bevilgning.
- Kapittel 2 omhandler reguleringer mellom fylkeskommunen som forvalter, og etterspørslere og tilskuddsmottakere.
- Kapittel 3 omhandler om fylkeskommunen sin forvaltning, og regulerer forholdet mellom fylkeskommune, KUD og Stortinget.
- Kapittel 4 omhandler om når forskriften gjelder.

§ 1 Formål

Regionale kulturfond skal bidra til

- gode lokalsamfunn
- et åpent, inkluderende og mangfoldig kulturliv i hele landet.
- økt aktivitet og deltagelse i kulturlivet
- styrke samspill mellom profesjonelt og frivillig kulturliv
- forsterket lokal og regional kulturfrivillighet
- økt kvalitet på kunst- og kulturtilbudet lokalt og regionalt.

Formålsparagrafen støtter opp om regionplanens mål for kulturfeltet.

Fylkeskommunene kan gjøre egne avgrensninger innenfor rammene av formålsparagrafen.

Agder fylkeskommune mener det er positivt at forskriften gir fylkeskommunene denne friheten. Det er viktig at regionalt kulturfond ikke bare skal fremme samarbeid mellom profesjonelle og frivillige, men også stimulere til aktivitet, innovasjon og utvikling i kulturlivet.

§ 2 Forvaltning

Ordningen skal forvaltes av fylkeskommunene. Det går fram av departementets kommentarer at fylkestinget kan delegere forvaltningen av ordningen til andre folkevalgte organ eller til fylkeskommunedirektøren.

Departementet viser videre til at armlengdes avstand-prinsippet (slik det er omtalt i forslag til revidert kulturlov) ikke innebærer en plikt til å opprette armlengdes organ for forvaltning av ordningen. Dersom det først er vedtatt at deler av tildelingen skal basere seg på rent kunst- og kulturfaglig skjønn, vil likevel prinsippet gjøre at fagpersoner skal fatte selve avgjørelsen om tildeling. Det er viktig kulturpolitisk prinsipp.

Fylkeskommunene kan selv velge hvordan de vil forvalte ordningen, men departementet er tydelig på at ordningen skal lyses ut særskilt. Regionale kulturfond skal være et nytt virkemiddel, som kommer i tillegg til eksisterende ordninger. Departementet legger videre vekt på at forvaltningen av ordningen skal sees i sammenheng med fylkeskommunen sine overordnede målsetninger for kultursektoren.

Departementet er opptatt av at ordningen blir synlig og tilgjengelig for kultursektoren, og at fylkeskommunen sørger for involvering og medvirkning hvor det er formålstjenlig.

Agder fylkeskommune gir sin tilslutning til denne bestemmelsen og vil fremheve behovet for en god involvering av kulturaktørene i Agder. Agder fylkeskommune legger stor vekt på armlengdes avstand-prinsippet men er likevel av samme oppfatning som departementet; opprettelse av et eget uavhengig organ som tildele fondsmidler vil føre til unødvendig merarbeid.

§ 3 Hvem som kan få tilskudd

Departementet ser det som formålstjenlig at fylkeskommunen etablerer kriterium for ordningen, men foreslår likevel noen overordnede rammer. For eksempel setter § 3 krav om at etterspørsler må være registrert i Enhetsregisteret og ha hodevirksomheten i Norge. Fylkeskommunene kan sette videre vilkår om hvem som kan søke tilskudd fra ordningen. Midlene kan fordeles gjennom en eller flere særskilte utlysninger, og det er ikke krav om at vilkårene er like for alle tilskuddene.

Agder fylkeskommune støtter forslaget og er enige i at det er fornuftig at ordningen har en innbygd fleksibilitet slik at det i større grad kan tilpasses retningslinjer for fylkeskommunens egne tilskudd (med de presiseringer som fremkommer i denne bestemmelsen).

§ 4 Tildelingskriteriene

Paragrafen begrenser hva det kan bli gitt tilskudd til. Det kan ikke gis tilskudd til:

- aktivitet og tiltak som hovedsakelig innebærer idrett eller friluftsliv
- kausjon eller annen økonomisk garanti
- investering i tilskuddsmottaker sin egenkapital
- renter og avdrag på lån
- refinansiering av gjennomført prosjekt

Fylkeskommunene kan sette ytterligere vilkår. Departementet viser til at det ikke er satt direkte avgrensning mot å gi tilskudd til kulturvern eller kulturbygg, men at fylkeskommunen må vurdere om slike tiltak vil bidra til å realisere formålet med ordningen. Forskriften slår fast at man ikke kan gi flerårige tilskudd. Departementet grunngrir dette med at flerårige tilskudd kan tappe ordningen for midler og foran til mindre ryddig forvaltning.

Agder fylkeskommune er positiv til tildelingskriteriene slik de går frem i § 4. Avgrensningene styrker formålet med ordningen.

§ 5-8 Bruk av tilskudd, kontroll og klage

Paragrafene regulerer mottakerne sin bruk av tilskuddet og rapportering. Det hjemler fylkeskommunene sin rett til å utøve kontroll med virkemiddelbruken og retten til å trekke hele eller deler av tilskuddet tilbake. § 5 slår fast at rapporter for tilskudd over 500 000 kroner skal inneholde regnskap godkjent av revisor eller autorisert regnskapsfører.

Agder fylkeskommune ser at dette er i samsvar med øvrig praksis og støtter forslaget.

§ 9-10 Vilkår og utlysning

Disse paragrafene viser til at fylkeskommunene skal fastsette vilkår for tildeling av tilskudd. Fylkeskommunene skal lyse ut midler i en eller flere særskilte utlysninger, og det skal komme tydelig frem at utlysningen gjelder regionalt kulturfond. Kravet til særskilt utlysning innebærer at det ikke er mulighet til å disponere Stortingets bevilgning til regionale kulturfond gjennom det eksisterende virkemiddelapparatet fra fylkeskommunene.

Agder fylkeskommune støtter dette forslaget.

§ 11 Administrative kostnader

Departementet viser til at ordningen har administrative konsekvenser for fylkeskommunene. Departementet foreslår derfor at man kan bruke inntil fem prosent av bevilgningene til å dekke egne administrative kostnader.

Agder fylkeskommune støtter dette forslaget.

§ 12-14 Kontroll med fylkeskommunen

Kultur- og likestillingsdepartementet kan drive kontroll med at fylkeskommunene forvalter ordningen i samsvar med forskriften og Stortinget sine forutsetninger. Departementet kan kreve hele eller deler av bevilgningen tilbakebetalt dersom ordningen ikke er forvaltet i samsvar med forskrift og forutsetninger.

Forskriften slår fast at fylkeskommunen skal rapportere årlig til Kultur- og likestillingsdepartementet om bruken av bevilgningen. Tilskuddordninger og tildelinger fra ordninger hvor frivillig sektor kan få tilskudd, og andre tildelinger til frivillig sektor, skal registreres på tilskudd.no.

Agder fylkeskommune har ingen merknader til dette.

Regionplan Agder 2030

Deltagelse i kulturlivet gir arenaer for samhold og fellesskapsfølelse, og kan gi rom for å oppleve mestring, inkludering og trygghet. Det bidrar til bedre trivsel og livskvalitet, som er viktig for bærekraftige byer og lokalsamfunn og den sosiale bærekraften. Samtidig gjør det regionen attraktiv for tilflyttere og besøkende.

Den foreslåtte ordningen med regionale kulturfond er i tråd med, og underbygger Regionplanens satsninger på kulturfeltet.

Økonomiske konsekvenser

Departementet har vurdert at ordningen innebærer administrative konsekvenser for fylkeskommunene. For å ta høyde for dette, foreslår departementet at fylkeskommunen kan bruke inntil 5 prosent av bevilgningene til å dekke egne administrative kostnader.

Konklusjon

Forskrift for regionale kulturfond gir fylkeskommunene tilstrekkelig fleksibilitet slik at fondet kan gi et bidrag til nå fylkeskommunens overordnede målsetninger for kulturfeltet og Agder fylkeskommune anbefaler at den vedtas slik den foreligger.

Kristiansand, 25.02.2025

Tine Sundtoft
Fylkeskommunedirektør

Kristin Tofte Andresen
fylkesdirektør